

Sociaal Fonds **EZ**

Jaarverslag **2012**

Stichting Sociaal Fonds EZ

voor het Personeel van het

***Ministerie van Economische Zaken (EZ),
het***

***Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
en de***

Wageningen University & Research centre (WUR)

Jaarverslag 2012

INHOUDSOPGAVE

1	JAARVERSLAG VAN HET BESTUUR	
1.1	Inleiding en samenvatting	3
1.2	Algemene informatie over de stichting	4
1.3	Bestuur en Administratie	4
1.4	Bedrijfsmaatschappelijk werkers	5
1.5	Vertegenwoordiging	5
1.6	Commissies	6
1.7	Informatie over de activiteiten en de financiële positie	7
1.8	Informatie met betrekking tot het bestuur en de commissie van goede diensten	9
1.9	Toekomstparagraaf.....	11
2	JAARREKENING	
2.1	Balans.....	12
2.2	Staat van baten en lasten.....	13
2.3	Kasstroomoverzicht	14
2.4	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	14
2.5	Toelichting op de balans.....	16
2.6	Toelichting op de staat van baten en lasten	19
3	OVERIGE GEGEVENS	
3.1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	21
3.2	Principebesluiten bestuur Sociaal Fonds	22

JAARVERSLAG VAN HET BESTUUR

Inleiding en samenvatting

Het bestuur van de nieuwe Stichting Sociaal Fonds voor het Personeel van het ministerie van Economische Zaken biedt u hierbij het jaarverslag over 2012 aan. Naast financiële hulp aan medewerkers van het ministerie wordt ook steun verleend aan collega's van het Centraal Bureau van de Statistiek (CBS) en Wageningen University & Researchcentre (WUR).

Het aantal aanvragen was dit jaar met 34 verzoeken laag. Voor het voormalige fonds van EZ en CBS bedroegen de aanvragen in 2010 en 2011 respectievelijk 26 en 17 terwijl het aantal in de jaren rond 2000 nog meer dan 40 was. Bij vergelijkbare fondsen binnen de rijksoverheid ligt het aantal aanvragen echter veel hoger, zoals bij het ministerie van Financiën (ruim 150 in 2011) en het ministerie van Defensie (73 in 2011).

Het bestuur vermoedt dat er meer financiële zorg is dan uit de aantallen blijkt, reden waarom er ook in 2012 is geprobeerd om de naamsbekendheid van het fonds verder te vergroten, al haalt het percentage contribuanten nog niet eens de 15%.

Het bestuur werd in het verslagjaar verrast met op zich plezierige donaties van ongeveer 36.000 Euro. Dit verklaart een groot deel van het positieve saldo van 49.000 euro. Daar staat tegenover dat van het totale vermogen gemiddeld maar een kwart uitstaat bij lopende leningen, terwijl dat bij het fonds van het ministerie van Financiën ongeveer 50% is.

Los hiervan bestaan er ook kosten die voor de Stichting Sociaal Fonds niet zichtbaar zijn. Zo werken er permanent twee parttime collega's aan de administratieve ondersteuning en wordt ook de tijd van de bestuursleden niet in rekening gebracht. Tenslotte zijn er nog andere indirecte bijdragen, zoals het kosteloos beschikbaar stellen van een bureau dat de internet website voor het fonds heeft gemaakt.

De samenwerking met de bedrijfsmaatschappelijk werkers via het Expertisecentrum Organisatie en Personeel (EC O&P) en het CBS is goed. Er wordt gewerkt aan uniforme afspraken tussen alle BMW-ers, het financiële loket en het Sociaal Fonds de mogelijkheden van het vertrekken van een lening, het doen van een schenking of het doorverwijzen van een cliënt naar een bureau voor schuldhulp zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen.

Voor wat betreft de schuldhulpverlening heeft het bestuur een convenant opgesteld met drie bureaus voor schuldhulpverlening (Beleid en Advies, Opmaat en CAV), waarin de intentie wordt uitgesproken om cliënten via de BMW-ers daar naar toe te verwijzen waarbij in goed overleg wordt nagegaan welke additionele betekenis het fonds kan bieden voor deze collega's.

Dit jaar gaat de bijzondere dank van het bestuur uit naar :

- de PR-commissie, die onder meer zorgt voor de vergroting van de naamsbekendheid van het fonds onder de collega's;
- de medewerkers van de Auditdienst Rijk voor de snelle en degelijke wijze waarop de controle van de jaarrekening heeft plaatsgevonden;
- collega's en in het bijzonder Johan Ploeg van Huisstijlmedia, Directie Bedrijfsvoering voor het ter beschikking stellen van mensen en middelen t.b.v. de internetsite van het fonds.

Het bestuur hoopt ook in 2013 financiële hulp te kunnen verlenen aan collega's en oud-collega's van het ministerie van EZ, CBS en WUR die door allerlei gebeurtenissen in financiële problemen zijn gekomen en bij andere instanties niet of moeilijk terecht kunnen.

Nico van Leeuwen
voorzitter

Algemene informatie over de stichting

- De Stichting draagt de naam: 'Stichting Hoetinkfonds, Sociaal Fonds EL&I' en is gevestigd te 's-Gravenhage.
- De Stichting heeft ten doel de behartiging van de sociale belangen van de leden van het personeel van het ministerie van Economische Zaken, het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en Wageningen University & Researchcentre (WUR), alsmede hun gezinnen voor zover daar niet reeds of krachtens wettelijk voorschrift in is voorzien. Onder ministerie van Economische Zaken wordt verstaan het kerndepartement en de onder het ministerie ressorterende (buiten)diensten en agentschappen.
- De Stichting heeft mede ten doel de behartiging van de sociale belangen van de voormalige personeelsleden die gebruik maken van een (tijdelijke) wettelijke uitkering voor werkloosheid of arbeidsongeschiktheid wegens ziekte dan wel gebruik maken van een pensioenregeling van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds.
- De Stichting tracht haar doel met name te bereiken door het verlenen van renteloze leningen, het doen van schenkingen alsmede met het om niet aanbieden van schuldhulpverlening aan de bedoelde personeelsleden dan wel voormalige personeelsleden. Zij kan zich evenwel niet als borg of hoofdelijk medeschuldenares verbinden.
- De bestuursleden mogen uit de Stichting geen voordelen genieten.

Bestuur & Administratie

In het verslagjaar 2012 is het bestuur twaalf maal in vergadering bijeen geweest. Enige spoedeisende aanvragen werden tussentijds telefonisch behandeld.

Het bestuur was op 31 december 2012 als volgt samengesteld:

Naam	Bestuursfunctie	Vertegenwoordiger van
Hr. N.I.M. van Leeuwen	voorzitter	Centraal Planbureau
Hr. A.J. den Hoed	secretaris- penningmeester	(benoemd door bestuur)
Hr. P.A.A. van Velzen	vice-voorzitter	DG Agro
Mw. E. Swinkels	lid	namens de Minister
Hr. M.J.J. Smorenburg	lid	DG Uitvoering
Hr. A.C. Loeb	lid	directie WJZ
Hr. P.J. Barendswaard	lid	CBS

De administratie en het secretariaat in algemene zin werden verzorgd door mw. I.J.M. Smeenk-van der Bol en mw. G. Ramcharan-Hanoeman.

Bedrijfsmaatschappelijk werkers

Het team van bedrijfsmaatschappelijk werkers, dat het bestuur in staat stelt zijn werkzaamheden optimaal te vervullen, had per 31 december 2012 de volgende samenstelling:

Naam	Voor het personeel van:
Mw. D. Montis	CBS Heerlen
Mw. M.M. Ruigrok	CBS Den Haag
Mw. A.M.A. Bos	DG ETM / DG IB / CPB
Hr. R. Hartman	Stafdirecties / DG Agro / DG N&R / NMa / CA / DICTU Den Haag
Hr. C. Meurs	Wageningen UR
Mw. E. van Nuenen	DG BI / DGU-Agentschap NL Den Haag/ SodM DG Agro
Hr. J.D. Wouterse	NVWA / DGU-DR

Vertegenwoordiging

Vertegenwoordigers van de Stichting Sociaal Fonds voor het personeel van het ministerie van Economische Zaken per 31 december 2012.

Naam	Dienstonderdeel
Mw. P. Marrazza-Kruijswijk	Agentschap NL/EVD International
Mw. S.C. Dekker	DG ETM
Mw. J.A. Brunet de Rochebrune	DG IB
Hr. D.E. Ruffi	DG ETM
Hr. drs. P.C.M. Levelink	DG NR
Hr. D. Zaal	Stafdirecties / FEZ
Mw. F. Kumru	Stafdirecties / DB / DC
Mw. S. Pahladsingh	DG U / Agentschap NL
Hr. dr.ir. C.W.H.M. Vennix	CBS Heerlen
Hr. A.J. Bemelen	CBS Heerlen
Mw. M.J.J. van der Sangen	CBS Den Haag
Hr. mr. P.J. Barendswaard	CBS Den Haag
Mw. P. van Raam	CBS Den Haag
Hr. J.I.M. Langerak	Agentschap NL/Octrooicentrum
Hr. N.I.M. van Leeuwen	CPB
Mw. M.E. op den Brouw	ACM
Mw. L.R. Dofferhoff-van Rooij	Agentschap NL/Innovatie
Hr. ir. R.A. Servaas	Agentschap Telecom
Hr. M.H.H. van der Werff	Post-actieven
Hr. J.P.G. Verbeek	Post-actieven

Commissies

Commissie van Goede Diensten

Mw. P. Marrazza-Kruijswijk
Hr. R.A. Servaas
Hr. D. Zaal

PR-commissie

Mw. J.A. Brunet de Rochebrune
Hr. N.I.M. van Leeuwen
Hr. P.C.M. Levelink
Mw. P. Marrazza-Kruijswijk
Mw. S. Pahladsingh
Mw. P. van Raam
Mw. E. Swinkels

Informatie over de activiteiten en de financiële positie

In deze paragraaf wordt een samenvatting gegeven van de activiteiten die in het verslagjaar van financieel belang waren.

- **Contribuanten** (inclusief beschrijving ingezette methoden van fondswerving)
Contribuanten maken het in financiële zin mede mogelijk om hulp te bieden aan actieve en post-actieve medewerkers van EZ indien zij in omstandigheden geraken die financiële steun noodzakelijk maken. Per 31 december 2012 had het Sociaal Fonds 1.283 contribuanten, te weten 669 contribuanten bij het ministerie van EZ, 433 bij het CBS, 178 bij de WUR en tenslotte 3 gepensioneerde medewerkers.
Gedurende het verslagjaar is er intensief aandacht geweest voor het werven van nieuwe contribuanten en het benadrukken van de doelstellingen van het fonds. Hierbij is o.m. aangehaakt bij de berichtgeving rondom het fusietraject van de voormalige fondsen en de ingebruikname van de nieuwe website.
- **Financiële hulpverlening**
Gedurende het verslagjaar zijn er door het bestuur 34 aanvragen ontvangen en behandeld. 13 aanvragen resulteerden in het toekennen van een renteloze lening en op 4 reeds bestaande leningen werd een aanvulling verstrekt. 4 aanvragen werden afgewezen en 2 werden er aangehouden. Voor 7 aanvragen werd de hulp van een bureau voor schuldhulpverlening ingeschakeld en op 5 aanvragen (waarvan 1 gecombineerd met een lening) werd een schenking toegekend.
- **Overzicht afgewezen en toegekende aanvragen**
In het verslagjaar werden 4 aanvragen afgewezen omdat de sociale noodzaak in onvoldoende mate werd aangetoond.
- **Specificatie van aard van de verstrekte renteloze leningen**
In 2012 werden er, inclusief aanvullingen op bestaande leningen, 17 leningen toegekend

De aard van de verstrekte leningen is als volgt:

Schuldsanering:	8	35.896,52
Woonlasten	1	1.854,59
Woninginrichting	4	10.500,00
Rechtsbijstand	2	2.724,71
Vervoer	<u>2</u>	<u>9.000,00</u>
Totaal toegekend:	17	59.975,82

- **Schuldhulpverlening**
In het verslagjaar werd in totaal 7 keer de hulp ingeroepen van een bureau voor schuldhulpverlening, De hieraan verbonden kosten worden, gelet op de met de departementsleiding van EZ, het CBS en de WUR gemaakte afspraken, gedragen door de werkgever. De kosten van schuldhulpbemiddeling kwamen voor EZ uit op een bedrag van € 1.090,16 (ten behoeve van medewerkers) en van het CBS op € 2.470,77 (voor 4 medewerkers). Ten behoeve de medewerkers van de WUR werden in het verslagjaar geen kosten gemaakt.

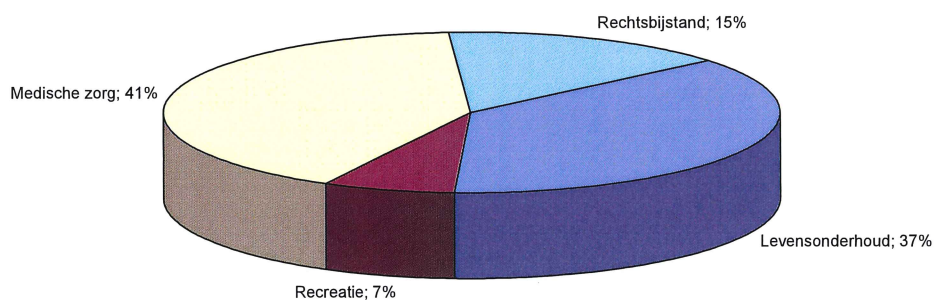
- **Schenken en attenties**

Door het bestuur van het Sociaal Fonds werd bij de behandeling van aanvragen gedurende het verslagjaar in 5 gevallen besloten tot het toekennen van een schenking. Hiermee was in totaal een bedrag gemoeid van € 3.422,00.

Specificatie van de schenkingen naar bestedingsdoel in hele euro's:

Medische zorg	€ 1.400
Levensonderhoud	€ 1.272
Rechtsbijstand	€ 500
Recreatie	€ 250
	€ 3.422

Verdeling schenkingen en giften 2012

Informatie met betrekking tot het bestuur en de commissie van goede diensten

• **BESTUURSVERKLARING**

Het bestuur van de Stichting Sociaal Fonds is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening. Zij verklaart dat de jaarrekening 2012 naar waarheid en in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving is opgesteld.

hr. N.I.M. van Leeuwen
voorzitter

hr. P.A.A. van Velzen
vice-voorzitter

hr. A.J. den Hoed
secretaris-penningmeester

mw. E. Swinkels
lid

hr. P.J. Barendswaard
lid

hr. M.J.J. Smorenborg
lid

hr. A.C. Loeb
lid

• **VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN GOEDE DIENSTEN**

Den Haag, 17 april 2013

Verslag van de Commissie van Goede Diensten

De Commissie heeft, aan de hand van de notulen van de in 2012 gehouden bestuursvergaderingen van de Stichting Sociaal Fonds voor het personeel van het ministerie van Economische Zaken, kennis genomen van het door het bestuur gevoerde beleid inzake het toekennen van leningen.

Door het bestuur werden specifieke vragen over dossiers toegelicht en afdoende beantwoord.

De Commissie kan zich met de door het bestuur gevolgde gedragslijn geheel verenigen.

De in 2004 ingevoerde regeling schuldhulpverlening is door het bestuur van het Sociaal Fonds correct uitgevoerd.

De Commissie spreekt haar dank uit voor al hetgeen het bestuur, de bedrijfsmaatschappelijk werkers, de vertegenwoordigers en de secretariële ondersteuning van het Sociaal Fonds hebben verricht in het belang van het personeel.

DE COMMISSIE

(P. Marrazza-Kruijswijk)

(J.I.M. Langerak)

(D. Zaal)

Toekomstparagraaf

- Het beleid met betrekking tot de communicatie met de belanghebbenden (in de breedste zin van het woord).

Gelet op het feit dat gedurende het verslagjaar relatief weinig (voormalige) personeelsleden de weg naar het Sociaal Fonds hebben weten te vinden gaat het bestuur zich beraden op het verder vergroten van de naamsbekendheid van het fonds. Het bestuur heeft het sterke vermoeden dat er onder de (voormalige) personeelsleden van het departement meer financiële zorg bestaat dan uit het aantal aanvragen blijkt.

De samenwerking met het bedrijfsmaatschappelijk werk van het departement, dat is ondergebracht bij het rijksbrede EC O&P, zal worden vergroot. In samenhang daarmee wordt ook gezocht naar een goede samenwerking tussen de BMW-ers, de door het fonds geselecteerde bureaus voor schuldhulpverlening (zie inleiding en samenvatting) en de cliënten. Het fonds kan mogelijk additionele hulp verlenen voor collega's met te grote schulden.

- Het beleid van de Stichting Sociaal Fonds met betrekking tot de omvang en functie van de reserves en fondsen.

Na de fusie per 1 januari 2012 van de "Stichting mejuffrouw mr. Hoetinkfonds" en de "Stichting Sociaal Fonds voor het Personeel van het Ministerie van Economische Zaken en het Centraal Bureau voor de Statistiek" tot de nieuwe "Stichting Hoetinkfonds, Sociaal Fonds EL&I" (bij het aantreden van het nieuwe kabinet najaar 2012 is de naam van het ministerie van EL&I gewijzigd in het ministerie van EZ) heeft de algemene reserve van de Stichting Sociaal Fonds een omvang bereikt van ruim € 800.000,00.

Mede door het verminderd aantal aanvragen is ten laste van deze reserve slechts circa 25% aan (voormalige) personeelsleden verstrekt als renteloze lening. Het bestuur gaat zich in het komende jaar beraden over het te volgen beleid met betrekking tot de omvang en functie van de reserve.

JAARREKENING

Balans

Bedragen in EURO

	31-12-2012		01-01-2012	
ACTIVA				
Financiële vaste activa				
Renteloze leningen	226.542		268.810	
Voorziening oninbaarheid leningen	-50.940		-43.033	
	<u> </u>	175.602	<u> </u>	225.777
Vorderingen en overlopende activa	13.180		14.009	
Liquide middelen	624.150		519.770	
	<u> </u>	637.330	<u> </u>	533.779
Totaal		<u>812.932</u>		<u>759.556</u>
PASSIVA				
Reserves en fondsen				
Algemene reserve	807.371		758.027	
Bestemmingsfonds	45		45	
	<u> </u>	807.416	<u> </u>	758.072
Kortlopende schulden		5.516		1.484
Totaal		<u>812.932</u>		<u>759.556</u>

Staat van baten en lasten

Bedragen in EURO

	Werkelijk 2012	Begroot 2012
BATEN		
Baten uit eigen fondswerving		
Contributies	19.020	21.500
Giften en donaties	36.629	100
Bijdrage min. van EZ	15.000	15.000
Bijdrage CBS	1.500	1.500
Bijdrage WUR	3.000	3.000
Compensatie schuldhulpverlening	3.561	37.000
	<hr/> 78.710	<hr/> 78.100
Rentebaten	9.278	7.000
Overige baten	119	0
Som der baten	88.107	85.100
LASTEN		
Besteed aan doelstellingen		
Schenkingen	3.422	16.500
Huur vakantiebungalows	6.773	10.500
Attenties en bloemengroeten	6.800	6.700
Inzet schuldhulpverlening	3.561	37.000
	<hr/> 20.556	<hr/> 70.700
Kosten fondsenwerving	0	0
Beheer en administratiekosten	2.556	2.400
Dotatie voorziening afwaardering leningen	15.650	12.000
Som der lasten	38.762	85.100
Saldo van baten en lasten	49.345	0

BESTEMMING SALDO 2012

Toevoeging aan:

Algemene reserve **49.345**

Kasstroomoverzicht

Bedragen in EURO

31-12-2012

Ontvangen aflossingen renteloze leningen	94.500	
Ontvangsten van contribuanten	19.113	
Ontvangsten uit giften en donaties	36.629	
Ontvangen bijdrage ministerie van EZ	22.696	
Ontvangen bijdrage CBS	3.000	
Ontvangen rentebaten	6.714	
Ontvangen bijdrage schuldhulpverlening	664	
Overige ontvangsten	<u>4.352</u>	
Totaal ontvangsten		187.668
Verstreckte leningen	- 59.176	
Verstreckte schenkingen	- 3.422	
Betalingen attenties en bloemengroeten	- 6.692	
Betalingen vakantiebungalows	- 6.773	
Betaalde facturen schuldhulpverlening	- 3.561	
Betalingen aan leveranciers	<u>- 3.664</u>	
Totaal uitgaven		- 83.288
Toename geldmiddelen 2012		<u>104.380</u>

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De nieuwe Stichting Hoetinkfonds, Sociaal Fonds EZ is tot stand gekomen door een juridische fusie van Stichting Meijuffrouw Mr. Hoetinkfonds en de Stichting Sociaal Fonds voor het Personeel van het ministerie van Economische Zaken en Centraal Bureau voor de Statistiek met ingang van 1 januari 2012. Het doel van de stichting is door middel van financiële hulp en op andere wijze de sociale belangen te behartigen van:

- Ambtenaren en hun gezinnen die naar het oordeel van het bestuur hiervoor in aanmerking komen.
- Voormalige ambtenaren die:
  - Gebruik maken van een (tijdelijke) wettelijke uitkering voor werkloosheid of arbeidsongeschiktheid wegens ziekte
  - Gebruik maken van een pensioenregeling van het ABP

Het doel wordt met name bereikt door het verlenen van renteloze leningen, het doen van schenkingen alsmede met het om niet aanbieden van schuldhulpverlening aan ambtenaren en voormalige ambtenaren.

De fusie is boekhoudkundig in de openingsbalans per 1 januari 2012 verwerkt als een samensmelting van belangen, gevolgd door het aanvaarden van een eenvormig stelsel van grondslagen voor waardering. De effecten van het aanvaarden zijn verwerkt als stelselwijziging. De ingangsdatum voor het voeren van een gezamenlijke administratie en verslaggeving is het boekjaar beginnend per 1 januari 2012.

Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar. Het bestuur van de stichting heeft de jaarrekening opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen.

Stelselwijziging

Na fusie van de voormalige stichtingen is een eenvormig stelsel van grondslagen voor waardering geïmplementeerd. In navolgende paragrafen wordt dit stelsel beschreven. Conform de verslaggevingsrichtlijnen wordt het effect van deze stelselwijziging direct in het eigen vermogen cq. beginvermogen van de gefuseerde stichting verwerkt. Het effect is dat de voorziening voor de afwaardering van vordering (voorziening oninbaarheid leningen), zoals die bij het Sociaal Fonds van oud-EZ werd toegepast vanaf 1 januari 2012 is gaan gelden voor de nieuwe Stichting

Hoetinkfonds, Sociaal Fonds EZ. Ten laste van het beginvermogen is in dit verband een bedrag van € 4.801 in mindering gebracht.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves en fondsen

Er is per balansdatum geen continuïteitsreserve gevormd, bedoeld om de continuïteit te waarborgen in geval van (tijdelijke) tegenvallende inkomsten.

Alle saldi uit hoofde van de behaalde resultaten uit het bestaan van de voormalige stichtingen zijn opgenomen onder de overige reserve. Toevoegingen aan en onttrekkingen uit deze reserve worden uit de bestemming van het saldo van baten en lasten gedaan. De reserve staat vrij ter beschikking.

Het bestemmingsfonds bestaat uit de in 1943 verkregen schenking van Mej. Mr. Hoetink van € 45,38 (fl. 100,00) bij de oprichting van een personeelsfonds, i.c. de voormalige Stichting mej. Mr. Hoetinkfonds, welke bedoeld was voor hulpverlening aan collega's die door de oorlogsomstandigheden en buiten eigen schuld met hun gezinnen in moeilijkheden waren geraakt. Het personeelsfonds gaf ook, onder meer door het verstrekken van voedselpakketten en brandstof, aandacht aan medewerkers die gedwongen in Duitsland tewerk werden gesteld.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij in de toekomst moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van een voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Indien het waarschijnlijk is dat voor uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen een vergoeding van een derde zal worden ontvangen, wordt deze vergoeding gepresenteerd als een afzonderlijk actief.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Baten uit eigen fondswerving en overige baten

De baten uit contributies, giften, schenkingen en nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld zonder dat de door de stichting gemaakte kosten in mindering zijn gebracht.

Rentebaten

Rentebaten worden tijdsevenredig in de staat van baten en lasten verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien het bedrag bepaalbaar is en de ontvangst waarschijnlijk.

Lasten

Lasten van het boekjaar worden verantwoord ongeacht of ze tot uitgaven in dat boekjaar hebben geleid. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Toelichting op de balans

Alle bedragen in EURO

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit uitstaande renteloze leningen onder aftrek van de voorziening voor oninbaarheid. In onderstaande tabel is de specificatie opgenomen:

	<u>31-12-2012</u>	<u>01-01-2012</u>
Renteloze leningen	226.542	268.810
-/- Voorziening oninbaarheid leningen	- 50.940	- 43.033
Saldo financiële vaste activa	<u>175.602</u>	<u>225.777</u>

Renteloze leningen

In het verslagjaar 2012 werden door het bestuur 34 aanvragen behandeld. 17 aanvragen resulteerden in het toekennen van een (aanvullende) renteloze lening waarmee het totaal van 76 uitstaande leningen per ultimo 2012 werd bereikt. 4 aanvragen werden afgewezen en 2 werden er aangehouden. Voor 7 aanvragen werd de hulp van een bureau voor schuldhulpverlening ingeschakeld en op 5 aanvragen, waarvan er 1 werd gecombineerd met een lening, werd een schenking toegekend

Het verloop van de renteloze leningen in 2012 is als volgt:

Saldo per 1 januari 2012	268.810	
Verstrekke leningen 2012 (17)	<u>59.976</u>	328.786
Ontvangen aflossingen in 2012	- 94.500	
Kwijtscheldingen / afschrijving vorderingen	- 7.743	
Overige mutaties	<u>-</u>	- 102.243
		<u>226.543</u>

Verdeling van de renteloze leningen per ultimo 2012 naar mate van inbaarheid:

Renteloze leningen	120.934
Dubieuze vorderingen (27)	<u>105.608</u>
	<u>226.542</u>

Voorziening oninbaarheid leningen

Als gevolg van de invoering van een eenvormig stelsel van waarderingsgrondslagen is de hoogte van de voorziening opnieuw bepaald. Het verschil is direct ten laste gebracht van het beginvermogen. In onderstaande tabel is verloop weergegeven.

Voorziening oninbaarheid leningen na fusie	38.231
Voorziening oninbaarheid leningen na stelselwijziging	<u>43.033</u>
Ten laste van beginvermogen	<u>4.801</u>

Van de 76 uitstaande renteloze leningen worden er 27 als dubieus aangemerkt omdat op deze leningen niet of nauwelijks wordt afgelost. De hiermee verband houdende vordering bedraagt per 31 december 2012 € 105.608. Deze 27 dubieuze vorderingen zijn post voor post beoordeeld op het risico van oninbaarheid hetgeen heeft geleid tot een geschatte waardevermindering van 55%. Dit leidt tot een aanvulling op de voorziening van € 15.665 waarmee de totale voorziening oninbaarheid leningen uitkomt op € 50.955.

Het verloop van de voorziening in 2012 is als volgt:

Saldo per 1 januari 2012 na stelselwijziging	43.033	
Onttrekkingen	- 7.743	
	<u> </u>	35.290
Voorziening renteloze leningen (3% van € 120.935)	3.628	
Voorziening dubieuze vorderingen (44,8% van € 105.608)	47.312	
Stand voorziening per 31 december 2012	<u> </u>	50.940
Dotatie aan voorziening		<u>15.650</u>

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa bestaan uit:

	<u>31-12-2012</u>	<u>01-01-2012</u>
Rekening Courant EZ inz. schuldhulpverlening	1.090	-
Rekening Courant CBS inz. schuldhulpverlening	2.471	664
Nog te ontvangen bedragen	3.451	9.741
Te ontvangen rente	5.920	3.356
Vooruitbetaalde kosten	248	248
	<u> </u>	<u> </u>
	13.180	14.009

Liquide Middelen

De liquide middelen bestaan uit:

	<u>31-12-2012</u>	<u>01-01-2012</u>
Rekening Courant ABN-AMRO nr. 63.66.79.659	1.514	1.602
Rekening Courant ING nr. 8880	22.005	13.263
Rekening Courant ING nr. 21400	27.271	16.275
Spaartegoed ABN-AMRO nr. 63.66.78.466	18.680	18.596
Deposito ABN-AMRO nr. 24.01.30.448	28.157	27.726
Deposito ABN-AMRO nr. 24.01.30.456	211.362	187.718
Spaartegoed ING nr. 8880	315.000	250.000
Kas	131	335
Voorraad VVV bonnen	30	4.255
	<u> </u>	<u> </u>
	624.150	519.770

Op de spaarrekening ING wordt per balansdatum een rente van 1,55% ontvangen, op de spaarrekening ABN-AMRO 1,90%. Op de depositorekeningen bij ABN-AMRO wordt per balansdatum een rente ontvangen van 1,80% (nr. 24.01.30.456), resp. 1,50% (nr. 24.01.30.448). Het spaartegoed staat ter vrije beschikking.

Reserves en fondsen

Het verloop van de reserves is als volgt:

	Stand per 01-01-2012	Resultaat- bestemming	Stand per 31-12-2012
Bestemmingsreserve	45		45
Overige reserves	758.027	49.345	807.372
	758.072	49.345	807.417

Alle saldi uit resultaten van voorgaande jaren van de voormalige stichtingen zijn opgenomen onder de overige reserves. Het effect als gevolg van de stelselwijziging is direct gemuteerd in de overige reserves.

Bestemmingsfonds

Het bestemmingsfonds bestaat uit de in 1943 verkregen schenking van Mej. Mr. Hoetink van € 45,38 (fl. 100,00) bij de oprichting van een personeelsfonds, i.c. de voormalige Stichting mej. Mr. Hoetinkfonds, welke bedoeld was voor hulpverlening aan collega's die door de oorlogsomstandigheden en buiten eigen schuld met hun gezinnen in moeilijkheden waren geraakt. Het personeelsfonds gaf ook, onder meer door het verstrekken van voedselpakketten en brandstof, aandacht aan medewerkers die gedwongen in Duitsland tewerk werden gesteld.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden bestaan uit:

	31-12-2012	01-01-2012
Nog te betalen kosten	478	1.122
Overlopende passiva	4.238	214
Te restitueren aflossingen	-	148
Nog uit te betalen lening	800	-
	5.516	1.484

Toelichting op de staat van baten en lasten

Alle bedragen in EURO

Baten uit eigen fondswerving

De baten uit eigen fondswerving bestaan uit:

Contributies	31-12-2012	Begroot 2012
EZ	12.082	
CBS	5.024	
WUR	1.914	
	19.020	21.500

Giften en donaties	31-12-2012	Begroot 2012
	36.629	100

Betreft 68 donaties van gepensioneerde medewerkers en overige natuurlijke personen die de stichting een warm hart toedragen. Ook werd een donatie ontvangen ad € 1.000 van de inmiddels opgeheven personeelsvereniging DRG te Eindhoven.

Daarnaast werd, uit de nalatenschap van een overleden collega, een legaat ontvangen van € 35.042.

	31-12-2012	Begroot 2012
Bijdrage ministerie van EZ	15.000	15.000
Bijdrage CBS	1.500	1.500
Bijdrage WUR	3.000	3.000
	19.500	19.500

Betreft de vaste jaarlijkse bijdrage van het ministerie van EZ, het Centraal Bureau voor de Statistiek en de Wageningen Universiteit & Researchcentre.

Compensatie schuldhulpverlening	31-12-2012	Begroot 2012
	3.561	37.000

Betreft de bijdrage van het ministerie van EZ voor schuldhulpverlening aan EZ-medewerkers door externe schuldhulpbemiddelingsbureaus. Het voor schuldhulp begrote bedrag ad € 37.000 betreft het maximale bedrag dat jaarlijks door het ministerie van EZ, het CBS en de WUR tezamen voor schuldhulpverlening aan medewerkers beschikbaar wordt gesteld.

Rentebaten

	31-12-2012	Begroot 2012
Rentebaten ING	4.522	4.000
Rentebaten ABN-AMRO Spaarrekening	338	
Rentebaten ABN-AMRO Depositorerekeningen	4.418	3.000
	9.278	7.000

Betreft de renteopbrengsten 2012 over de uitstaande tegoeden op de spaar- en depositorekeningen.

Overige baten

De overige baten omvatten het bedrag van € 119 en bestaan uit een onverschuldigde aflossing op een lening en een vergoeding voor het debiteurenbeheer.

Besteed aan doelstellingen

Naast de categorieën bestedingen aan de doelstellingen, die in de staat van baten en lasten zijn opgenomen, behoort ook het verstrekken van de renteloze leningen tot de doelstelling van de stichting. In onderstaande tabel is in een overzicht weergegeven wat totaal aan de doelstellingen is besteed.

	31-12-2012	Begroot 2012
Verstreckte renteloze leningen	- 59.976	
Ontvangen aflossingen 2012	94.500	
Schenkeningen	- 3.422	16.500
Huur vakantiebungalows	- 6.773	10.500
Attenties en bloemengroeten	- 6.800	6.700
Schuldhelpverlening	- 3.561	37.000
	13.968	70.700
Totaal van de baten	88.107	
Verhouding besteed aan doelstellingen versus totaal van de baten	15,9 %	

Beheer en administratiekosten

De beheer en administratiekosten bestaan uit:

	31-12-2012	Begroot 2012
Abonnement Goed Bestuur / Rendement 2012	395	
Presentatie Schuldhelpverlening	739	
Licentie Snelstart-software.	70	
Deelname NVVK-congres	750	
Bureaunkosten	2	
Kosten van invordering	200	
Kosten betalingsverkeer	400	
	2.556	2.400

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Bestuur van Stichting Sociaal Fonds EZ voor het Personeel van het Ministerie van Economische Zaken en het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna te noemen Stichting Sociaal Fonds EZ)

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in het jaarverslag op pagina 12 tot en met 20 opgenomen jaarrekening 2012 van Stichting Sociaal Fonds EZ te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012, de staat van baten en lasten over 2012 en het kasstroomoverzicht over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van Stichting Sociaal Fonds EZ is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving (bijv. Richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschatting neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de Stichting.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de Stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Sociaal Fonds EZ per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor financiële verslaggeving (bijv. Richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen).

Den Haag, 1 augustus 2013
Auditdienst Rijk

Drs. J.A.F. Gommans RA
Auditmanager

Principebesluiten bestuur Sociaal Fonds

A: Wie kunnen een beroep doen op het Sociaal Fonds

Alle werknemers en ex-werknemers (incl. hun gezinnen) van het ministerie van Economische Zaken, het Centraal Bureau voor de Statistiek en de Wageningen Universiteit & Researchcentre zoals bedoeld in artikel 2 van de Statuten van de Stichting Sociaal Fonds. Voor wat betreft de werknemers van EZ, CBS en WUR is de aard van het dienstverband (tijdelijk dan wel vast) en/of de rechtspositie van bedoelde werknemers (bv. langdurig afwezig ingeval van verlof of ziekte; etc.) in principe niet van belang zolang er geen sprake is van beëindiging van het dienstverband.

NB: Ook als betrokkene bijv. ingeval van herplaatsing bij reorganisaties, op interim basis of tijdens buitengewoon verlof tijdelijk elders (bij een andere werkgever) werkzaamheden verricht, kan een beroep worden gedaan op het Sociaal Fonds, zolang het dienstverband met EZ, CBS of WUR niet is verbroken.

Een aanvraag dient bij voorkeur via het bedrijfsmaatschappelijk werk te worden ingediend. Indien de aanvraag echter rechtstreeks (buiten het bedrijfsmaatschappelijk werk om) wordt ingediend dan dient de aanvrager er op te worden gewezen dat de aanvraag in principe in aanwezigheid van de bedrijfsmaatschappelijk werker wordt besproken.

B: Renteloze leningen

I Algemeen:

- a) Een lening dient in principe binnen drie jaar te worden afgelost
- b) De hoogte van de lening wordt door het bestuur na bespreking van de aanvraag in haar vergadering vastgesteld. Hoewel het verstrekken van een lening veel maatwerk vereist kan gesteld worden dat als richtlijn een maximaal bedrag van € 15.000 kan worden aangehouden.
- c) Voor een verhuizing wordt in principe een bedrag van € 5.000 verstrekt. Hogere bedragen zijn uitsluitend mogelijk op grond van nadere toelichting en motivatie door de bedrijfsmaatschappelijk werker
- d) Aanvragen ter voorkoming van dreigende huisuitzetting of afsluiting van water, gas, elektra, worden in principe altijd gehonoreerd en zonodig met spoed behandeld
- e) Nadat de lening volledig is afgelost wordt betrokkene hierover schriftelijk geïnformeerd

II Rechtstreekse betaling aan schuldeisers:

Ingeval het bestuur besluit om een aanvraag voor een lening en/of schenking te honoreren teneinde de aanvrager in staat te stellen om een (gedeelte van een) openstaande schuld te kunnen voldoen, wordt tenzij dit niet mogelijk/wenselijk is, het toegekende bedrag rechtstreeks aan de schuldeiser voldaan.

III Opvragen informatie uit het Centraal Krediet Informatiesysteem (CKI):

Indien gerede twijfel bestaat over de omvang van de schuldenlast van een aanvrager, kan de bedrijfsmaatschappelijk werker betrokkene -bij het bespreken van de mogelijkheid om een aanvraag voor een lening bij het bestuur in te dienen- adviseren, om vóóraf informatie op te vragen uit het Centraal Krediet Informatiesysteem en aan hem/haar beschikbaar te stellen.

Dit laat onverlet de mogelijkheid dat het bestuur daar zelf bij gerede twijfel tijdens de behandeling van een aanvraag ook om kan vragen indien dergelijke informatie ontbreekt.

Betrokken aanvrager kan deze informatie uitsluitend zelf opvragen (hij/zij stemt hiermee dus ook in) en één en ander dient te geschieden door tussenkomst van een bankinstelling in Nederland die hiertoe een aanvraagformulier moet indienen bij het Bureau Krediet Registratie (BKR). De hieraan verbonden kosten kunnen op verzoek door het Sociaal Fonds worden vergoed.

IV Opvragen WOZ waarde van de woning:

Indien sprake is van gedwongen verkoop van de woning van de betrokkene in geval van bijvoorbeeld echtscheiding dient de cliënt een afschrift van de meest recente gemeentelijke beschikking van de WOZ waarde van deze woning te overhandigen. Daarmee kan worden vastgesteld of in de opbrengst van de verkoop voldoende zal zijn om eventuele schulden af te kunnen lossen.

V Restant lening ingeval ontslag:

Anders dan bij overlijden wordt bij beëindiging van het dienstverband ingeval van een verstrekte lening altijd getracht eventueel nog verschuldigde aflossingstermijnen te innen door een inhouding op het (laatste) salaris. Indien dit niet mogelijk blijkt wordt betrokkene aangeschreven en verzocht contact op te nemen met het Sociaal Fonds teneinde hierover nadere afspraken –bijv. automatische incasso- te maken. Bij uitblijven van een reactie volgt een rappel waarin, voorzover van toepassing, wordt gemeld dat de nieuwe werkgever voor de inning van het restbedrag zal worden ingeschakeld indien weer niet op de brief wordt gereageerd. NB: Indien het mogelijk blijkt dat de nieuwe werkgever de openstaande lening overneemt verdient dit de voorkeur.

Wanneer aflossing via het salaris of via derden niet meer mogelijk is en iemand zich aan zijn aflossingsverplichtingen onttrekt wordt na de tweede herinneringsbrief van het bestuur een laatste poging tot invordering gedaan via een incassobrief op briefpapier van de deurwaarder (minnelijke incasso). Indien ook het minnelijk incassotraject geen resultaat geeft zal tot een gerechtelijke incassoprocedure worden overgegaan.

Ingeval van overlijden wordt een (rest)schuld niet verrekend met de uitkering bij overlijden. Deze uitkering is hiervan gevrijwaard. De (rest)schuld wordt kwijtgescholden tenzij de nabestaanden -na hiervan schriftelijk in kennis te zijn gesteld door de administratie van het Sociaal Fonds- aangeven het openstaande bedrag alsnog te willen voldoen.

C: Schuldhulpverlening

Alvorens door het Bestuur van het Sociaal Fonds een aanvraag voor schuldhulpverlening in behandeling wordt genomen geldt het volgende:

- 1^e De bedrijfsmaatschappelijk werker verwijst de aanvrager eerst door naar de gemeente, waar de cliënt woonachtig is
- 2^e De betrokken (ex) medewerker doet een beroep op de wettelijke verantwoordelijkheid van de gemeente
- 3e Indien lopende het traject bij de gemeente sprake is van een incasso vanwege huurschuld, dan neemt de bedrijfsmaatschappelijk werker direct contact op met de deurwaarder en geeft aan dat betrokkene naar deze instantie is doorverwezen
- 4e Indien de gemeente om wat voor reden dan ook géén hulp kan bieden, dan dient de bedrijfsmaatschappelijk werker een verzoek in bij het bestuur voor schuldhulpverlening via een particulier schuldbemiddelingsbureau
- 5e De kosten hieraan verbonden worden via het Sociaal Fonds bij het ministerie van EZ en het CBS in rekening gebracht.

D: Andere vormen van hulp of aardigheidjes

- I. De bloemengroet voor langdurig zieken bedraagt circa € 20 excl. bezorgkosten. Een aanvraag daartoe dient bij de administratie van het Sociaal Fonds te worden ingediend. Een kaartje van het Sociaal Fonds wordt toegevoegd. Als langdurig ziek wordt die medewerker beschouwd die tenminste vier weken ziek is en waarbij te verwachten valt dat betrokkene nog enige tijd afwezig blijft.
- II. De kerstattentie is bedoeld voor medewerkers die het afgelopen jaar in een moeilijke situatie hebben verkeerd dan wel zijn geconfronteerd met ingrijpende gebeurtenissen in hun naaste omgeving. Aan de bedrijfsmaatschappelijk werkers en de vertegenwoordigers wordt jaarlijks gevraagd om desgewenst de namen van die collega's door te geven aan de administratie van het Sociaal Fonds, zodat zij voor de kerstdagen kunnen worden verblijd met een attentie.
- III. Vakantie. Er kunnen zich omstandigheden voordoen waardoor mensen er hoognodig even tussenuit moeten. Voor hen (eventueel samen met het gezin) geeft het Sociaal Fonds de mogelijkheid één week gratis – dat wil zeggen voor rekening van het Sociaal Fonds tot een bedrag van circa € 600 – door te brengen in een vakantiebungalow dan wel te kiezen voor een andere vorm van vakantiebesteding. Het Sociaal Fonds verzorgt de boeking van een vakantiebungalow meestal bij Landal, Center Parks of Roompot Holidays, e.e.a. in overleg met betrokkenen. Aanvragen hiertoe kunnen worden ingediend bij (de administratie van) het bestuur of via de bedrijfsmaatschappelijk werkers. De betrokken maatschappelijk brengt een advies uit over het al dan niet toewijzen van deze vakantiemogelijkheid, waarna het bestuur uiteindelijk het besluit neemt.

- IV. Schenking. In bijzondere gevallen kan het bestuur tot een schenking overgaan. Bijvoorbeeld als er plotseling en/of onvoorziene uitgaven gedaan moeten worden die niet of moeilijk gefinancierd kunnen worden. Het bestuur kijkt dan naar het doel van de uitgaven en ook naar de financiële draagkracht van de aanvrager. Vaak is de financiële nood van de aanvrager hoog, al kunnen er ook andere omstandigheden zijn die het bestuur tot een schenking doen besluiten om een en ander voor de aanvrager wat dragelijker en/of minder uitzichtloos te maken.

Colofon

Dit is een uitgave van:
het Ministerie van Economische Zaken
september 2013

Informatie

Sociaal Fonds **EZ**

Stichting Sociaal Fonds
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
telefoon: 070 - 379 7304 / 070 - 378 4500
e-mail: SociaalFonds@minez.nl

www.SociaalFondsEZ.nl